

Smlouvy podle obchodního zákoníku

Materiál byl vytvořen v rámci projektu
Nové výzvy, nové příležitosti, nová škola

*Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním
fondem a státním rozpočtem České republiky*

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Kupní smlouva

- nemusí být písemná
- **prodávající** se zavazuje dodat kupujícímu movitou věc (zboží) určenou jednotlivě nebo co do množství a druhu, **kupující** se zavazuje zaplatit kupní cenu
- prodávající je povinen vedle dodání zboží předat doklady, které se ke zboží vztahují, a umožnit kupujícímu nabýt vlastnického práva ke zboží v souladu se smlouvou a zákonem

Podstatné náležitosti smlouvy

- určení smluvních stran
- určení předmětu (zboží)
- určení kupní ceny

Předmětné zboží

- může mít prodávající ve své dispozici (na skladě)
- může prodávající teprve vyrobit
- může prodávající opatřit jiným vhodným způsobem

Poznámka:

Má-li být zboží prodávajícím teprve vyrobeno a kupující mu předá podstatnou část materiálu k jeho výrobě, přičemž závazek druhé strany bude spočívat ve vykonání práce (činnosti) či montáže, nebude smlouva považována za smlouvu kupní, ale smlouvu o dílo!

Kupní cena

- musí být ve smlouvě dohodnuta
- musí v ní být alespoň stanoven způsob jejího dodatečného určení
- z jednání o uzavření smlouvy vyplývá vůle stran uzavřít ji i bez určení kupní ceny
(prodávající může požadovat zaplacení kupní ceny, za kterou se prodávalo obvykle takové nebo srovnatelné zboží v době uzavření smlouvy za smluvních podmínek obdobných obsahu této smlouvy)

Místo dodání zboží

- místo dodání zboží stanoví strany obvykle ve smlouvě
- sídlo prodávajícího – právnické osoby
- místo podnikání nebo bydliště prodávajícího - fyzické osoby
- organizační složka prodávajícího, jestliže prodávající její místo včas kupujícímu oznámí

Není-li místo dodání sjednáno, ale prodávající má zboží kupujícímu odeslat, nastupují tyto varianty:

- je-li alespoň určeno místo, kde má prodávající předat zboží k přepravě, je místem plnění toto místo
- jestliže toto místo určeno není, stává se místem plnění místo, ve kterém prodávající předá zboží prvnímu dopravci
- jestliže smlouva o povinnosti odeslat zboží mlčí, ale strany v době uzavření smlouvy věděly, kde se zboží nachází nebo má být vyrobeno, uskutečňuje se dodání, když je kupujícímu umožněno nakládat se zbožím v tomto místě

Lhůta k dodání zboží

Prodávající je povinen dodat zboží:

- a) dnem určeným ve smlouvě
- b) kdykoliv během lhůty uvedené ve smlouvě
- c) ve lhůtě přiměřené s ohledem k povaze zboží a k místu dodání

Nedohodnou-li se strany jinak, začíná lhůta běžet ode dne uzavření smlouvy. Pokud prodávající dodá zboží před určenou dobou, je kupující oprávněn zboží převzít nebo je odmítnout.

Část obsahu kupní smlouvy lze určit také odkazem na **všeobecné kupní podmínky**. Práva a povinnosti lze určit i pomocí tzv. **vykládacích pravidel** → např. **INCOTERMS** vypracované Mezinárodní obchodní komorou v Paříži.

Množství, jakost, provedení a obal zboží

Zboží je zapotřebí dodat v množství, jakosti a provedení:

- a) v souladu se smlouvou
- b) v množství, jakosti a provedení, jež se hodí pro účel stanovený ve smlouvě
- c) pro účel, k němuž se takové zboží zpravidla používá
- d) podle **vzorků** nebo **předlohy**

Množství zboží může být ve smlouvě určeno pouze **přibližně**. V takovém případě je oprávněn určit **přesné množství prodávající**, odchylka nesmí přesáhnout 5 % množství stanoveného ve smlouvě.

Neurčuje-li smlouva, jak má být zboží **zabaleno** nebo **opatřeno pro přepravu**, je prodávající povinen:

- a) zboží zabalit nebo opatřit pro přepravu způsobem, který je **obvyklý** pro takové zboží v obchodním styku
- b) nelze-li tento způsob určit, pak způsobem potřebným k **uchování** a **ochraně** zboží

Nároky z vad zboží

Je nutné odlišit, zda se jedná o **vady podstatné** či **vady nepodstatné**.

Podstatné porušení smlouvy - v době uzavření smlouvy ví prodávající něco, co kupující neví a kdyby to věděl, smlouvu by neuzavřel

Kupující může požadovat:

a) odstranění vad

- dodáním náhradního zboží
- dodáním chybějícího zboží
- odstraněním právních vad

b) odstranění vad **opravou zboží** (opravitelné vady)

c) **přiměřenou slevu** z kupní ceny

d) **odstoupit od smlouvy**

K uplatnění některého z uvedených nároků je nezbytné, aby kupující včas oznámil prodávajícímu vady a současně s tímto oznámením nebo bez zbytečného odkladu poté nárok uvedl. Po marném uplynutí lhůty má kupující nároky z vad zboží jako při nepodstatném porušení smlouvy.

Nepodstatné porušenie smlouvy - kupující může požadovat:

- a) dodání chybějícího zboží
- b) odstranění ostatních vad zboží
- c) slevu z kupní ceny

Není-li požadavek v přiměřené lhůtě splněn, může kupující žádat přiměřenou slevu z kupní ceny nebo odstoupit od smlouvy.

Nabytí vlastnického práva

Kupující nabývá vlastnické právo ke zboží:

- a) v době, kdy je mu zboží předáno
- b) v době před předáním, když získá oprávnění se zásilkou nakládat (převrácované zboží)
- c) podle písemného dojednání stran ještě dříve

Strany si mohou **písemně sjezdnat výhradu vlastnického práva**.

Nebezpečí škody na zboží

Obecně tedy platí, že nebezpečí škody na zboží přechází na kupujícího:

- a) v době, kdy **převezme** zboží od prodávajícího
- b) při **opožděném** převzetí, v době, kdy mu prodávající umožní **nakládat** se zbožím a kupující poruší smlouvu tím, že zboží **nepřevezme**

Ujednání v souvislosti s kupní smlouvou

Koupě na zkoušku

- vzniká uzavřením kupní smlouvy s podmínkou, že kupující do uplynutí zkušební doby zboží schválí
- pokud ve smlouvě není zkušební doba stanovena, činí 3 měsíce od uzavření smlouvy

Podmínka vyplývající ze smlouvy může mít povahu:

- a) **odkládací** - jestliže zboží kupující nepřevezme a dokonce zkušební doby nesdělí prodávajícímu, že zboží schvaluje, může prodávající dodat kupujícímu zboží
- b) **rozvazovací** - kupující zboží převezme; v takovém případě platí, že kupující zboží schválí, jestliže je písemně neodmítne ve zkušební době

– kupující nemá právo zboží odmítnout, jestliže je nemůže vrátit ve stavu, v jakém je převzal!

Cenová doložka

- při určení ceny se smluvní strany dohodnou, že její výše má být dodatečně upravena s přihlédnutím k výrobním nákladům
- přihlíží se k cenám v době uzavření smlouvy a v době, kdy měl prodávající zboží dodat (není-li ve smlouvě stanoveno jinak)
- práva a povinnosti stran z doložky zanikají, jestliže oprávněná strana svá práva neuplatní u druhé strany bez zbytečného odkladu po dodání zboží

3.Smlouva o prodeji podniku

- smlouva musí být písemná
- prodávající se zavazuje odevzdat kupujícímu podnik, kupující se zavazuje převzít závazky prodávajícího související s podnikem a zaplatit kupní cenu
- **podstatné náležitosti smlouvy** → označení stran a vymezení prodávaného podniku nebo jeho části
- k přechodu závazků se nevyžaduje souhlas věřitele, prodávající však ručí za splnění převedených závazků kupujícím
- zhorší-li se nepochybně prodejem podniku dobytost pohledávky věřitele, může se věřitel domáhat neúčinnosti převodu závazku, a to v zákonem stanovené lhůtě (podání odporu u soudu)
- povinnost kupujícího oznámit bez zbytečného odkladu věřitelům převzetí závazků, totéž platí pro vztah mezi prodávajícím a jeho dlužníky
- povinnost vyhotovení zápisu o převzetí všech věcí zahrnutých do prodeje
- vlastnické právo u movitých věcí přechází na kupujícího již účinností smlouvy, u nemovitých věcí vkladem do katastru nemovitostí

Smlouva o nájmu podniku

- pronajímatel se zavazuje přenechat svůj podnik nájemci, aby jej samostatně provozoval a řídil na vlastní náklad a nebezpečí a aby z něj pobíral užitky; nájemce se zavazuje zaplatit pronajímateli nájemné (ve smlouvě musí být jeho výše nebo způsob určení); smlouva musí být písemná
- nájemcem může být jen podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku
- nájemce je povinen provozovat podnik s odbornou péčí a bez souhlasu pronajímatele není oprávněn měnit předmět podnikání provozovaný v pronajatém podniku
- podnik nelze přenechat do podnájmu
- práva a závazky, které náležejí k pronajatému podniku, přecházejí na nájemce
- nájemce je oprávněn užívat: označení, know-how a předměty průmyslového vlastnictví, a to v rozsahu, v jakém je toho potřeba pro řádné provozování podniku po dobu trvání nájmu
- na nájemce přechází vlastnické právo ke zboží na skladě, k materiálu určenému ke zpracování, k náhradním dílům a jiným věcem určeným podle druhu, které se spotřebovávají nebo zpracovávají v souvislosti s provozem podniku nebo které slouží k odbytu
- strany jsou povinny sepsat zápis o převzetí věcí, ve kterém bude uveden jejich soupis

Smlouva o koupi najaté věci

POZOR!!! → Tuto smlouvu nelze zaměňovat se smlouvou o leasingu! Podle obecné úpravy nájemního vztahu podle občanského zákoníku má pronajímatel povinnost na vlastní náklady najatou věc udržovat ve prospěch nájemce, provádět opravy a odstraňovat vzniklé škody, pokud za ně neodpovídá nájemce. Z uvedených důvodů není tento smluvní typ v praxi více rozšířen, ale převažuje leasing.

- smlouva o koupi najaté věci vychází z obecných ustanovení o nájemním vztahu, které upravuje občanský zákoník
- podstatou smlouvy o koupi najaté věci je existence smluvního vztahu mezi pronajímatelem a nájemcem, tedy existence nájemní smlouvy
- smlouva musí být písemná; předmětem nájmu je movitá nebo i nemovitá věc
- v nájemní smlouvě je již od samého počátku nebo později dohodnuto, že nájemce je oprávněn najatou věc koupit, a to během platnosti nájemní smlouvy nebo se tak může stát až po zániku smlouvy
- jestliže je nájemce oprávněn podle nájemní smlouvy ke koupi najaté věci během platnosti nájemní smlouvy, doručí pronajímateli oznámení o uplatnění svého práva a nájemní smlouva tímto doručením ze zákona zaniká; zároveň vzniká automaticky ze zákona kupní smlouva
- vznikem kupní smlouvy přechází na kupujícího vlastnické právo k movité věci; u nemovitých věcí vzniká vlastnické právo povolením vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí

Licenční smlouva k předmětům průmyslového vlastnictví

- licenční smlouvy se týkají využívání tzv. průmyslových práv, vzniklých zejména podle zákona o vynálezech a zlepšovacích návrzích a zákona o ochraně průmyslových vzorů
- vynálezy a průmyslové vzory se přihlašují u **Úřadu průmyslového vlastnictví v Praze**, který uděluje na vynálezy **patenty** a na průmyslové vzory **osvědčení o zápisu do rejstříku průmyslových vzorů**
- licenční smlouva musí být písemná; **poskytovatel licence opravňuje nabyvatele** ve sjednaném rozsahu a na sjednaném území **k výkonu práv z průmyslového vlastnictví** a nabyvatel se zavazuje poskytovat mu za to dohodnuté úplaty nebo jiné majetkové hodnoty

Smlouva o dílo

- **zhotovitel** se zavazuje k **provedení určitého díla** pro **objednatele**, který je povinen **zaplatit cenu** za jeho provedení; smlouva nemusí být písemná
- předmětem smlouvy může být nejen **zhotovení nové věci**, ale také **údržba, oprava nebo úprava** věci
- k platnému uzavření smlouvy postačí sjednat **předmět a cenu**
- uzavřením smlouvy o dílo mohou vzniknout složité právní vztahy, proto se doporučuje uzavírat tyto smlouvy písemně (!) a měly by obsahovat tyto náležitosti:
 - **dobu zhotovení** díla, **opatření potřebných věcí** a **způsob provedení** díla
 - **kdo je vlastníkem věci** v průběhu jejího zhotovování a kdo nese **riziko škod** na této věci
 - možnosti **odstoupení od smlouvy**
 - **odpovědnost zhotovitele za vady díla, záruky**
 - dobu a způsob **zaplacení ceny** díla
 - **sankce pro případy porušení povinností účastníků**

Dispozitivní normy

- zhotovitel je povinen **provést dílo v době přiměřené** s přihlédnutím k povaze díla; je-li doba sjednána, může je provést i před uplynutím sjednané doby a objednatel je povinen předčasně provedené dílo převzít
- **věci potřebné k provedení díla**, k jejichž opatření se nezavázal objednatel, **musí opatřit zhotovitel**
- **zhotovitel provádí dílo na svůj náklad a na své nebezpečí**
- **při určení způsobu provedení díla není zhotovitel vázán pokyny objednatele**, ledaže by se k jejich plnění výslovně zavázal
- provedením díla **může zhotovitel pověřit jinou osobu**, pokud ze smlouvy nebo povahy díla nevyplývá nutnost provést dílo osobně
- **zhotovitel je vlastníkem věci** v průběhu jejího zhotovování a **nese v té době riziko škod** na věci
- jestliže se věc zhotovuje u objednatele, na jeho pozemku nebo na pozemku, který objednatel opatřil, je objednatel vlastníkem věci už v době jejího zhotovování a nese riziko škod
- není-li ve smlouvě dohodnuta cena, je objednatel povinen zaplatit **cenu, která se obvykle platí za srovnatelné dílo** v době uzavření smlouvy za podobných obchodních podmínek
- byla-li cena určena na základě rozpočtu, který se podle smlouvy považuje za nezávazný, může se zhotovitel domáhat jejího **zvýšení při nevyhnutelném překročení nákladů** (vzroste-li cena o více než 10 %, může objednatel od smlouvy odstoupit)
- zhotovitel má nárok na zaplacení ceny dnem dokončení díla; splátky nebo zálohy může žádat, jen když je to dohodnuto ve smlouvě
- jednostranně **odstoupit od smlouvy lze jen výjimečně** → překročení ceny, prodlení, vady díla
- odpovědnost zhotovitele **za vady díla** se uplatňuje **přiměřeně** podle stejných pravidel **jako při kupní smlouvě**
- **pokuty a jiné sankce** lze požadovat jen tehdy, pokud byly dohodnuty ve smlouvě

Smlouvy o dopravních službách

Tyto smlouvy slouží k zajištění a realizaci přepravy zboží, zejména v rámci podnikatelské činnosti.

1. Smlouva zasílatelská

- zasílatel zpravidla obstará přepravu sjednáním smlouvy o přepravě věci s dopravcem, může však také přepravu uskutečnit sám
- **zasílatel** se zavazuje **příkazci**, že mu vlastním jménem na jeho účet obstará přepravu věci z určitého místa do určitého jiného místa, a příkazce se zavazuje zaplatit zasílateli úplatu
- smlouva nemusí být písemná, ale zasílatel má právo žádat písemný **zasílatelský příkaz**
- příkazce je povinen zasílatele přesně informovat o obsahu zásilky
- zasílatel odpovídá za škodu na zásilce, ledaže ji nemohl odvrátit při vynaložení odborné péče
- nebyla-li dohodnuta výše úplaty, má zasílatel nárok na úplatu obvyklou v době sjednání smlouvy při obstarání obdobné přepravy
- zasílatel má rovněž nárok na úhradu nákladů vynaložených za účelem splnění svých závazků

- příkazce je povinen poskytnout zasílateli předem přiměřenou zálohu na náklady
- úplaty za obstarání přepravy a za vzniklé náklady jsou splatné bez odkladu, jakmile zasílatel uzavřel potřebné smlouvy s dopravci a podal o tom zprávu příkazci
- k zajištění svých nároků vůči příkazci má zasílatel zástavní právo k zásilce, dokud je zásilka u zasílatele nebo u osoby, která ji má u sebe jeho jménem

3. Smlouva o přepravě věci

- **dopravce** se zavazuje **odesílateli** za úplatu (přepravné) přepravit věc (zásilku) z určitého místa (místo odeslání) do určitého jiného místa (místo určení); smlouva nemusí být písemná
- při převzetí zásilky dopravce obvykle vydává odesílateli **náložný list** (dokument, se kterým je spojeno právo oprávněné osoby požadovat na dopravci vydání zásilky, jestliže náložný list předloží a potvrdí na něm, že zásilku převzala)
- do doby vydání zásilky příjemci může odesílatel měnit své příkazy nebo přepravu zrušit, jestliže uhradí dopravci účelně vynaložené náklady s tím spojené
- dopravce je povinen provést přepravu s odbornou péčí ve smluvené době (popř. bez zbytečného odkladu), svůj závazek může dopravce splnit pomocí dalšího přepravce
- nárok na přepravné vzniká až po uskutečnění přepravy; k zajištění svého nároku na přepravné má dopravce zástavní právo k zásilce, dokud s ní může nakládat
- dopravce odpovídá za škodu na zásilce od jejího převzetí do vydání zásilky příjemci, ledaže by škodu nemohl odvrátit při vynaložení odborné péče
- pro jednotlivé druhy přepravy existují **přepravní řády**, které doplňují úpravu v zákoně

3. Smlouva o nájmu dopravního prostředku

- pronajímatel se zavazuje přenechat nájemci dopravní prostředek k dočasnému užívání, a nájemce se zavazuje úplatu (nájemné); smlouva musí být písemná

4. Smlouva o provozu dopravního prostředku

- **provozce** se zavazuje přepravit náklad určený **objednatel**em a k tomu účelu s dopravním prostředkem vykonat jednu nebo více předem určených cest nebo během smluvené doby vykonat cesty určené objednatel a objednatel se zavazuje zaplatit úplatu; smlouva musí být písemná
- provozce je povinen zajistit dopravní prostředek s posádkou, pohonnými hmotami a dalšími věcmi potřebnými pro smluvené cesty

Smlouvy o ostatních službách

1. Smlouva o uložení věci

- **opatrovatel** se zavazuje, že bude pro **uložitele** dočasně **bezúplatně** opatrovat věc, kterou má u sebe v souvislosti s obchodním stykem s uložitelem
- opatrovatel nesmí bez souhlasu uložitele věc užívat nebo umožnit její užívání třetí osobě
- není-li dohodnuto jinak, je opatrovatel povinen vydat věc uložiteli, jakmile jej o to uložitel požádá, a uložitel musí věc převzít bez zbytečného odkladu, jestliže jej opatrovatel k tomu vyzve

2. Smlouva o skladování

- **skladovatel** se zavazuje převzít věc, aby ji uložil a opatroval, a **ukladatel** se zavazuje zaplatit mu za to **úplatu (skladné)**
- je-li skladování ujednáno na dobu určitou, může ukladatel věc vyzvednout před jejím uplynutím, musí však předtím zaplatit skladné za celou ujednanou dobu; v ostatních případech může ukladatel požadovat vydání věci kdykoli a je povinen zaplatit skladné pouze za dobu, kdy byla věc skladována
- ukladatel má právo kontrolovat stav skladované věci a brát z ní vzorky
- skladovatel má k zajištění svých nároků vůči ukladateli zákonné zástavní právo na skladovaných věcech

3. Smlouva o kontrolní činnosti

- **vykonavatel kontroly** se zavazuje provést nestranně zjištění stavu určité věci nebo ověření výsledku určité činnosti a vydat o tom kontrolní osvědčení; **objednavatel kontroly** se zavazuje zaplatit mu za to **úplatu**
- objednavatel je povinen poskytnout vykonavateli kontroly součinnost nutnou k provedení kontroly, zejména mu umožnit potřebný přístup k předmětu kontroly

Smlouvy se zástupci

Jedná se o čtyři typy smluv, kdy si určitá osoba najme jinou osobu, aby pro ni něco zařídila. Pouze smlouva o obchodním zastoupení musí mít písemnou formu!

1. Smlouva mandátní

- **mandatář** se zavazuje zařídit **pro mandanta na jeho účet určitou obchodní záležitost uskutečněním právních úkonů jménem mandanta**, mandant se zavazuje zaplatit mandatáři úplatu
- mandatář je povinen postupovat při své činnosti podle pokynů mandanta, sdělovat mandantovi všechny okolnosti, které mohou mít vliv na změnu pokynů
- mandatář je povinen zařizovat záležitosti osobně, pokud smlouva nestanoví jinak
- mandatář neručí za splnění závazku osoby, s níž uzavřel smlouvu při zařizování záležitosti, ledaže se k tomu v mandátní smlouvě zavázal
- mandant je povinen vystavit mandatáři **písemnou plnou moc**, spočívá-li jeho činnost v uskutečňování právních úkonů se 3. osobami (např. uzavírání smluv, vytýkání vad a provádění případných reklamací, převzetí plnění aj.)
- mandant je povinen zaplatit mandatáři úplatu poté, co řádně vykoná činnost, ke které se zavázal, a to bez ohledu na skutečnost, zda činnost přinesla očekávaný výsledek.
- smlouva může být z obou stran vypovězena → výpověď mandanta je účinná dnem, kdy se o ní mandatář dověděl nebo mohl dovědět; výpověď mandatáře je účinná ke konci kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla výpověď doručena mandantovi

2. Komisionářská smlouva

- **komisionář** se zavazuje zařídit **vlastním jménem** pro komitenta na **jeho účet** určitou obchodní záležitost, **komitent** se zavazuje zaplatit komisionáři úplatu
- **narozdíl od mandátní smlouvy jedná komisionář vlastním jménem a nárok na úplatu má až tehdy, když zařídil záležitost**
- komisionář je povinen řídit se podle pokynů komitenta, oznamovat komitentovi všechny okolnosti, které mohou mít vliv na změnu jeho příkazů
- komisionář je povinen použít ke splnění smlouvy jiné osoby, jestliže nemůže závazek splnit sám, nestanoví-li smlouva jinak
- komisionář je povinen bez zbytečného odkladu převést na komitenta práva a vydat mu věci získané při zařizování záležitosti, vymáhat svým jménem (na účet komitenta) splnění závazků, které poruší osoba, s níž komisionář uzavřel smlouvu
- tato smlouva se často používá při prodeji věci, obstarání vývozu věci, ...

3. Smlouva o zprostředkování

- **zprostředkovatel** se zavazuje vyvíjet činnost směřující k tomu, aby měl zájemce příležitost uzavřít smlouvu se třetí osobou; **zájemce** se zavazuje zaplatit zprostředkovateli provizi
- závazek zprostředkovatele spočívá ve **vyhledání** smluvního partnera pro zájemce
- tuto smlouvu využívají např. realitní kanceláře v případě nemovitostí, užívá se také při obchodování s cennými papíry
- nárok na provizi vzniká jen v případě uzavření smlouvy, která je předmětem zprostředkování
- zprostředkovatel neručí za splnění závazku třetí osoby, se kterou zprostředkoval uzavření smlouvy

4. Smlouva o obchodním zastoupení

- **obchodní zástupce** se zavazuje dlouhodobě pro zastoupeného vyvíjet činnost směřující k uzavírání určitého druhu smluv (obchody) nebo sjednávat a uzavírat obchody jménem zastoupeného a na jeho účet; **zastoupený** se zavazuje zaplatit obchodnímu zástupci provizi
- oproti smlouvě o zprostředkování jde o činnost soustavnější a průběžnou
- úkolem obchodního zástupce je vyhledávat zájemce o uzavření určitých smluv na sjednaném území; samotný obchod pak uzavírá zájemce se zastoupeným; obchodní zástupce může smlouvu uzavřít sám, pokud k tomu má písemnou plnou moc od zastoupeného
- obchodní zástupce musí jednat podle pokynů zastoupeného, musí podávat zprávy o situaci na trhu a o všech okolnostech souvisejících se zájmy zastoupeného
- obchodní zástupce je vázán mlčenlivostí, tzn. že nesmí nikomu poskytnout informace získané od zastoupeného bez jeho souhlasu, mlčenlivost trvá i po ukončení smlouvy
- obchodnímu zástupci vzniká nárok na provizi, když byl obchod uzavřen a třetí osoba splnila svůj závazek z obchodu; má-li třetí osoba plnit svůj závazek teprve po uplynutí více než 6 měsíců po uzavření obchodu, vzniká obchodnímu zástupci nárok na provizi po uzavření obchodu

Typy obchodního zastoupení

- a) **nevýhradní zastoupení** - zastoupený může toutéž činností pověřit více obchodních zástupců a obchodní zástupce může svou činnost vykonávat pro více zastoupených
- b) **výhradní zastoupení** - zastoupený nesmí na stanoveném území a pro určený okruh obchodů používat jiného obchodního zástupce obchodní zástupce je oprávněn vykonávat zastoupení jen pro tohoto zastoupeného

Smlouvy v peněžnictví

Pro oblast peněžních vztahů je v obchodním zákoníku uzákoněno 7 typů smluv.

1. Smlouva o tichém společenství

- **tichý společník** se zavazuje podnikateli podílet se peněžním vkladem na jeho podnikání a **podnikatel** se zavazuje tichému společníkovi k placení části zisku vyplývající z podílu tichého společníka; smlouva musí být písemná
- vkladem tichého společníka může být i určitá věc, právo nebo jiná majetková hodnota

2. Smlouva o úvěru

- **věřitel** se zavazuje poskytnout dlužníkovi peněžní prostředky do určité částky a **dlužník** se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky; smlouva nemusí být písemná
- dlužník je povinen vrátit peněžní prostředky v měně, v níž mu byly poskytnuty, a v téže měně platit úroky, pokud se strany nedohodnou jinak
- úvěr může být účelově vázán, může být poskytován jak bankou, tak i např. mezi podnikateli apod.; peněžní prostředky bývají jen výjimečně poskytovány v hotovosti
- banky si mohou účtovat vedle úroků i administrativní náklady, protože poskytování úvěrů je součástí jejich předmětu podnikání
- dlužník je oprávněn vrátit peníze předčasně, pak je povinen zaplatit úroky jen za dobu do vrácení peněz
- věřitel může odstoupit od smlouvy a požadovat vrácení dlužné částky s úroky, jestliže je dlužník v prodlení s vrácením více než dvou splátek dluhu nebo jedné splátky po dobu delší než 3 měsíce nebo když dlužník použije poskytnuté peníze k jinému než sjednanému účelu

3. Smlouva o bankovním uložení věci

- **banka** se zavazuje převzít určité věci mimo CP, aby je uložila a spravovala; **uložitel** se zavazuje platit za to úplatu
- uložitel dává bance plnou moc k právním úkonům nutným k výkonu a zachování práv
- uložitel si může kdykoliv uložené věci vyzvednout a uložit je zpět do banky
- obě strany mohou kdykoliv smlouvu vypovědět s okamžitou účinností
- banka má k zajištění svých nároků vůči uložiteli zástavní právo k předmětům uložení, dokud se u ní nachází

4. Smlouvou o běžném účtu

- **banka** se zavazuje zřídit od určité doby na určitou měnu běžný účet pro jeho **majitele**, smlouva se uzavírá písemně
- banka je povinna přijímat na běžný účet vklady nebo platby a podle písemného příkazu majitele účtu vyplatit mu požadovanou částku nebo uskutečňovat platby určeným osobám
- není-li určena doba platby, uskutečňuje se v den následující po doručení příkazu
- banka pravidelně oznamuje majiteli účtu informace o přijatých a provedených platbách (výpis z účtu)
- ze zůstatku účtu platí banka jeho majiteli úrok, který připisuje ve prospěch běžného účtu
- smlouvu může majitel kdykoli s okamžitou účinností písemně vypovědět; banka ji může vypovědět s účinností ke konci kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla výpověď doručena majiteli účtu

5. Smlouva o vkladovém účtu

- **banka** se zavazuje zřídit tento účet v určité měně pro jeho majitele a platit majiteli úroky; **majitel** se zavazuje vložit na účet peníze a přenechat jejich využití bance; smlouva se uzavírá písemně
- ve smlouvě se ujednává zejména doba uložení peněz, výše úroků a jejich splatnost, možnost výpovědi smlouvy a právní následky předčasného výběru peněz majitelem účtu (sankce)

6. Smlouvou o otevření akreditivu

- **banka** se zavazuje příkazci, že poskytne určité osobě (oprávněnému) na účet příkazce určité plnění, jestliže oprávněný splní stanovené podmínky; **příkazce** se zavazuje zaplatit bance za tuto službu úplatu; smlouva se uzavírá písemně
- banka podle smlouvy s příkazcem oznámí oprávněnému, že v jeho prospěch otevírá akreditiv; v akreditivní listině je určeno plnění, ke kterému se banka zavazuje, doba platnosti akreditivu a podmínky, které má oprávněný splnit, aby mu banka mohla peníze vyplatit
- při platebním styku se používají různé formy akreditivů neboli pověřovacích listů (např. dokumentární akreditiv)

7. Smlouvou o inkasu

- **banka** se zavazuje obstarat pro příkazce přijetí plnění určité peněžní částky od určitého dlužníka nebo obstarat jiný inkasní úkon
- přijatou částku nebo CP, které byly předmětem inkasního úkonu, je banka povinna předat bez zbytečného odkladu příkazci
- smlouva o inkasu je speciálním druhem mandátní smlouvy